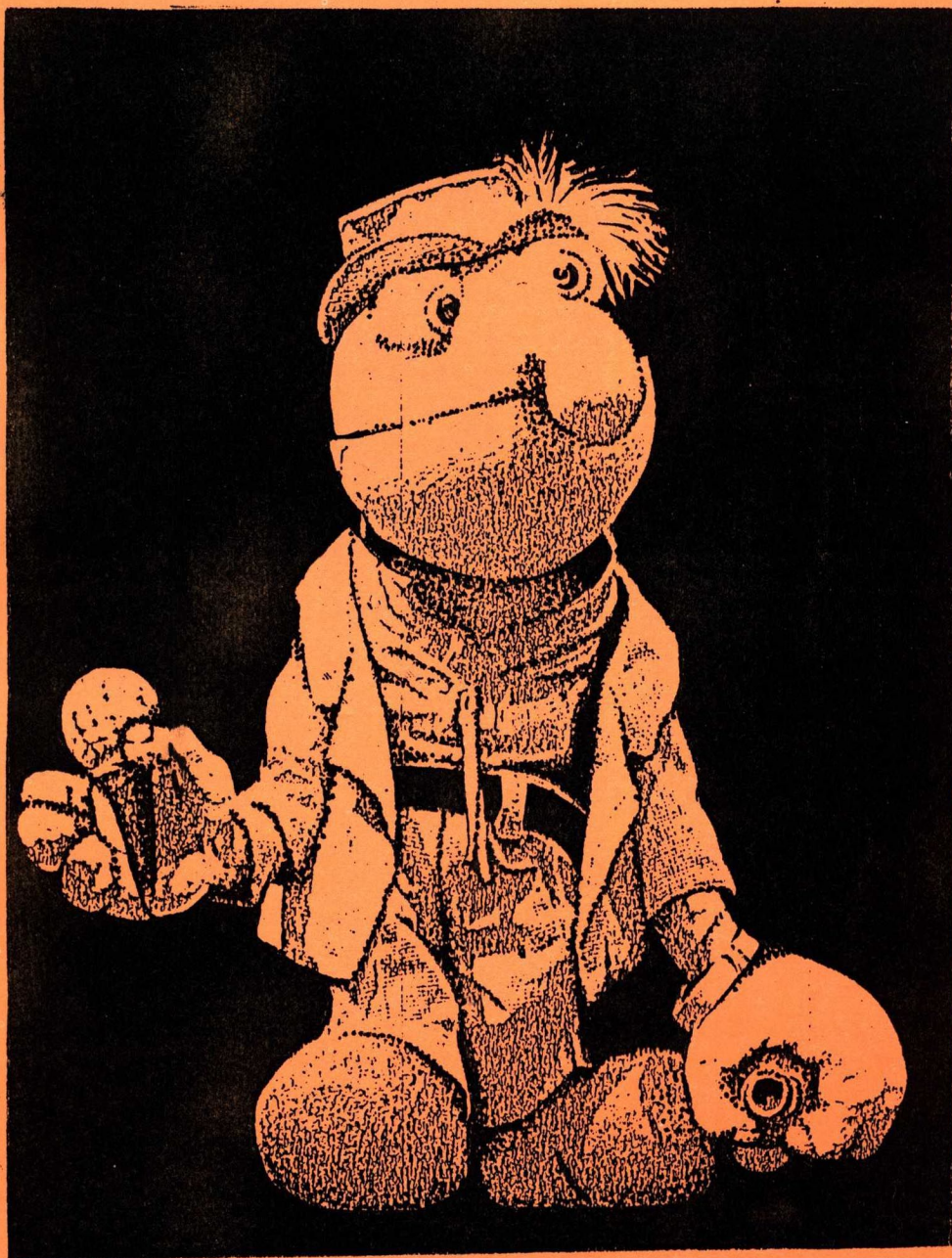

صهبر

سومين
شواره بين المللي
ايش عروسكي تهران
۱۳۷۰ شهریور ۲۶ تا ۲۱

3RD
INTERNATIONAL
PUPPET THEATRE
FESTIVAL OF
TEHRAN
SEPTEMBER 12-17
1991

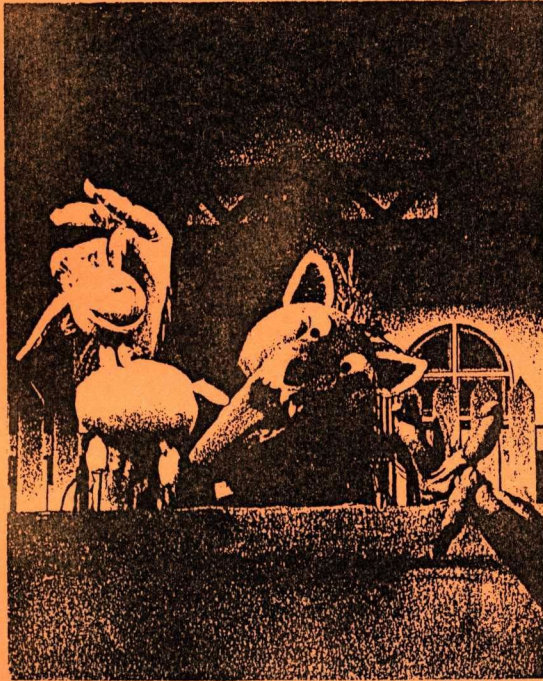
خبرنامه

MOBARAK UNIMA
مبارک یوناما

MINISTRY OF CULTURE AND ISLAMIC GUIDANCE

C.O.A.
The Center of Dramatic Art

افسانه‌ای درباره یک اراده‌های خوب

بود. او نیز همچون پدر از دلاوران دوران به شمار می‌آمد و برای اینکه بتواند با شاهزاده خانمی ازدواج کند می‌بایست بر ارتشی بزرگ غلبه کند و یا اراده‌های خیره‌سری را بکشد. روزی شاهزاده جورج حیوان ناآشنائی را دید. با خود گفت: «این باید همان اردها باشد» شمشیر کشید تا سینه‌اش را بشکافد که ...

خلاصه سابقه و فعالیت گروه:

بانیا لوکا یکی از معتبرترین گروه‌های نمایشی عروسکی لهستان است که طیف گسترده‌ای از کارگردانان، طراحان، نویسندگان، عروسک‌گردانان و... را به خود جذب کرده و با داشتن تماشاخانه ثابت، فعالیت مستمر نمایش عروسکی دارد. همچنین این گروه برگزارکننده جشنواره جهانی نمایش عروسکی بیالسکوبیالا است، که تاکنون ۱۳ بار (هر دو سال یکبار) میعادگاه برجسته‌ترین گروه‌های نمایش عروسکی دنیا بوده است.

لهستان

گروه نمایشی بانیا لوکا

شیوه اجرا: ترکیبی

طراح و کارگردان: آندره ئی لاینک

نویسنده: لادیسلاودورسکی

دیگر اعضای گروه:

الکساندر آنتوتراک

لوسینا کوزین

آندره لاینیس

کرزیستف رومانسکی

واندا روتس

ژاسیک مالیک

بلاسرینسکی جان

ریناتا ریت

کلام: لهستانی

ویژه: کودکان

زمان: ۴۵ دقیقه

خلاصه داستان:

شاهزاده جورج تنها فرزند فرمانروای کشور سبزیستان

سومین
سواره بین المللی
عروسکی تهران
۲۶ تا ۳۰ شهریور ۱۳۷۰

3RD
INTERNATIONAL
PUPPET THE
FESTIVAL OF
TEHRAN
SEPTEMBER 12-
1991

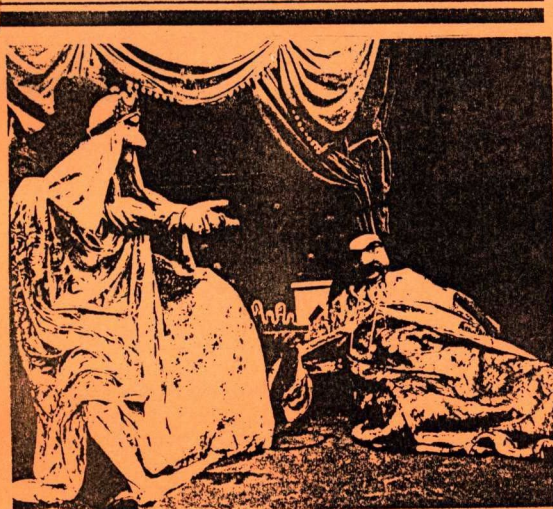
MINISTRY OF CULTURE AND ISLAMIC AFFAIRS

G.D.A.
The Center of Dramatic Arts

سومین
نواره بین المللی
عروسکی تهران
۲۶ تا ۳۰ شهریور ۱۳۷۰
3RD
INTERNATION
PUPPET THE
FESTIVAL OF
TEHRAN
SEPTEMBER 12.
1991

داستان لطیف (ایران)

خلاصه داستان

خواجه لطیف شوریده و دلداهه طنبور می زند و با اشعاری که می خواند جانی در دل مردم باز کرده است. اما زنی دارد طماع که او را مجبور می کند که به دریا برود ماهیگیری کند. خواجه به دریا می رود و هر چه می کند از دریا ماهی نمی تواند بگیرد. درهم و غمگین کنار دریا سازش را در بغل گرفته و می نوازد که ناگهان ماهی نورانی از آب بیرون می آید. این ماهی می تواند آرزوهای زن طماع خواجه را بر آورده سازد. اما طمع زن حد و اندازه ای ندارد.

نویسنده و کارگردان: ایرج طهماسب
بازی دهندگان:

عادل بزوده، رحیم دوستی، فاطمه معتمد آریا،
مرضیه محبوب، حسن پورشیرازی، حسن زارع،
مرتضی طاهری، فرشید نوایی.

طرح و ساخت عروسک: ایرج طهماسب

دکور: گروه تئاتر عروسکی ایران

نوازنده و خواننده: شاهرخ سلیمان پور

زمان: ۶۰ دقیقه

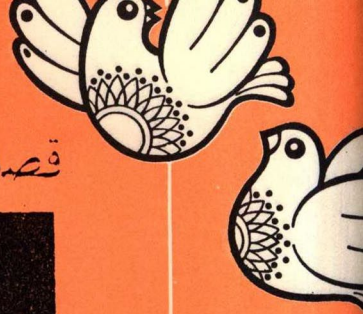
ویژه: بزرگسالان

MINISTRY OF CULTURE AND ISLAMIC AFFAIRS

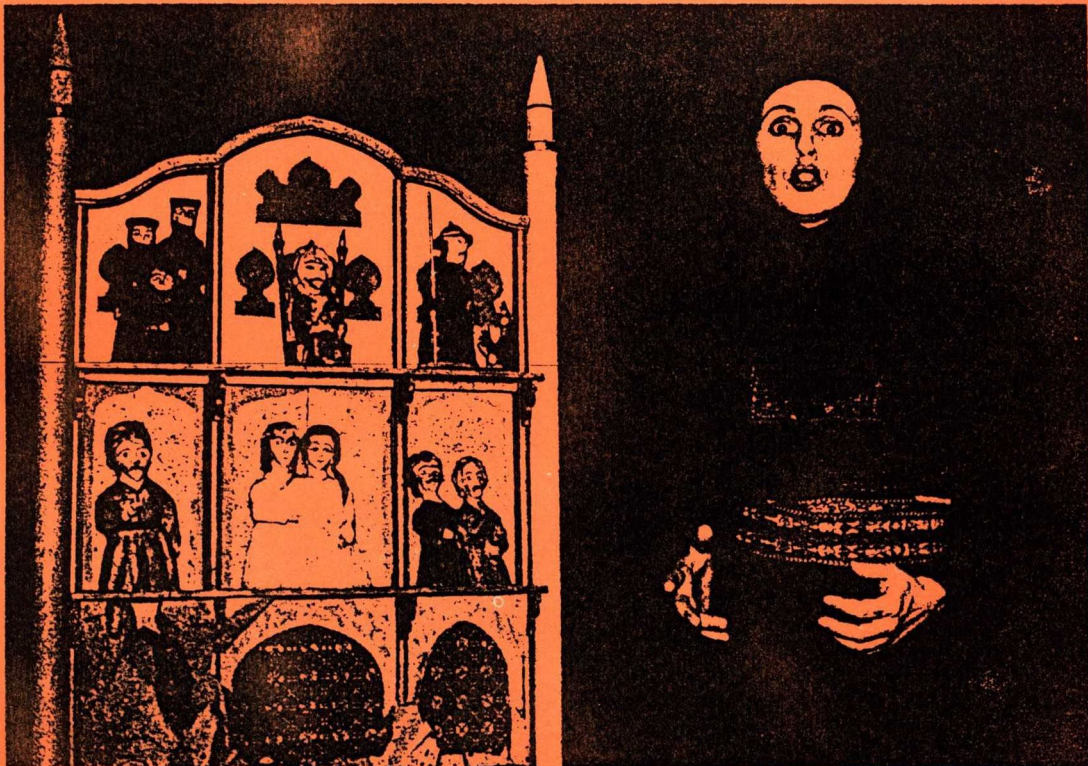
C.D.A.
The Center of Drama

قصه هُدُهد و شاهزاده

سومین
سواره بین المللی
عروسکی تهران
۲۶ شهریور ۱۳۷۰

3RD
INTERNATIONAL
PUPPET THE
FESTIVAL OF
TEHRAN
SEPTEMBER 12,
1991

پسر خوابش می برد، و سیبی دیگر گم می شود. پسر دوم پادشاه هم هنگام نگهبانی خوابش می برد. اما پسر سوم — انزلی — بیدار می ماند. او نوری را مشاهده می کند که می آید، دوریکی از سیبها را احاطه میکند و می رود. یک پرتلائی باقی می ماند. می گویند این پرتعلق به هُدُهد طلائی است. پادشاه بیمار می شود و برای بهبودی او باید هُدُهد طلائی را بیاورند. انزلی پس از گذشتن از موانع مختلف با هُدُهد و دختری که او را از مرگ نجات داده به قصر بازمی گردد. برادر دوم آنها را زندانی کرده و هُدُهد را نزد پدرش می برد. طبق وعده پدر او جانشین پدر است. پادشاه بهبود نمی یابد. هُدُهد پس از آزادی به سمت زندان رفته و انزلی و دختر را از بند می رهاند. برادر دوم به سزای اعمالش می رسد و انزلی با دختر ازدواج کرده صاحب دختری می شوند. قصه تمام شده. دوزن داخل گهواره را نگاه می کنند. دختری که در گهواره است لبخندش می درخشد، مثل چشمان هُدُهد.

سوئیس

گروه نمایشی وی فانی

شیوه اجرا: ترکیبی

زمان: ۵۰ دقیقه

کارگردان: سرجیو دیوتی

اعضای گروه:

سانتوزا او برهولزر (بازی دهنده — راوی)

پائولو آمبروستی (دستیار کارگردان — مسئول نور)

باربارا بولین (بازی دهنده — نوازنده)

ماریا ساندر استروب (مسئول فنی)

گویش: سوئسی

مقطع سنی: ویژه همه سنین

خلاصه قصه هُدُهد و شاهزاده

در زیر خیمه دو زن برای بچه داخل گهواره، یکی ویلون می زند و دیگری قصه می گوید.

قصه راجع به پادشاهی است که درخت سیب طلائی داشت. روزی یکی از سیبهای درخت گم می شود، پادشاه از پسر بزرگش می خواهد که نزدیک درخت نگهبانی دهد.

MINISTRY OF CULTURE AND ISLAMIC AFFAIRS

C.D.A.
The Center of Dramatic Arts

سومین
سمنواره بین‌المللی
ن عروسکی تهران
۲۶ تا ۲۹ شهریور ۱۳۷۰

3RD
INTERNATIONAL
PUPPET THEA
FESTIVAL OF
TEHRAN
SEPTEMBER 12.17
1991

آمارسینگ راتور (راجستان) هند

گروه کچ پوتلی

کارگردان: ساگار باهات
زبان: هندی

یک قطعه ابتکاری نمایش عروسکی همراه با پانتومیم و رقص

زمان: ده دقیقه

بدون کلام همراه با موسیقی

این قطعه از شیوه «بون راکو» نمایش عروسکی
ژاپنی الهام گرفته و همراه با حرکات آهسته و روان
رقص از رقصنده به عروسک و عروسک نخی و
بالعکس به اجراء درمی‌آید.

درونمایه های معاصر

زمان: ۲۵ دقیقه

به زبان هندی

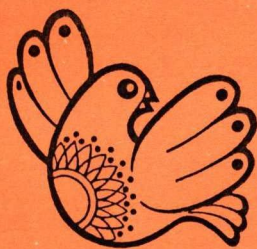
گروه نمایشی بهاتا با توجه به مسائل اجتماعی
زمانه درونمایه های تازه ای را برای اجراء در نظر
گرفته اند که عروسکها بدین طریق پیامهایی به
تماشاگران شهری و روستائی خود ابلاغ می‌کنند. این
درونمایه ها گسترده است و مسائلی مربوط به کنترل
جمعیت، سوادآموزی، بانکداری، اعتیاد، بهداشت و
آموزش را در بر می‌گیرد.

آمارسینگ راتور

آمارسینگ راتور یکی از سرداران دربار اکبرشاه،
امپراتور مغول، بود. این داستان، قطه ای است شورانگیز
از دوستی، خیانت و افتخار که گروه عروسکی بهاتا
آن را همراه با رقص و موسیقی به اجراء درمی‌آورد.
آمارسینگ پیروزمندانه از صحنه جنگ به دربار
امپراتور بازمی‌گردد و از او اجازه می‌خواهد که دوباره

برگردد و همسر خود را که در ایام جنگ یافته با خود
بیاورد.

اما راتور هفت روز دیرتر به دربار برمی‌گردد و در
این مدت وزیر امپراطور از روی حسادت گوش امپراتور
را درباره سرکشی های راتور پُر می‌کند و برای او توطئه
می‌چیند. اما آمارسینگ در دام توطئه های او نمی‌افتد.

MINISTRY OF CULTURE AND ISLAMIC

C.D.A.
The Center of Dramatic

سومین
سواره بین المللی
عروسکی تهران
۲۶ تا ۲۸ شهریور ۱۳۷۰

3RD
INTERNATIONAL
PUPPET THE
FESTIVAL OF
TEHRAN
SEPTEMBER 12-
1991

مرضیه محبوب فارغ التحصیل رشته نمایش عروسکی از دانشکده دراماتیک است، سالهاست در زمینه های مختلف این هنر فعالیت مستمر دارد. عروسک گردان است، عروسک میسازد و کارگردانی میکند، گاهی هم می نویسد. در جشنواره اول (شاخه گلی برای آدم آهنی) و در جشنواره دوم (ماه پیشونی) را از او دیده ایم و در سومین جشنواره با (شیرین تر از پرواز) شرکت دارد.

مصاحبه با خانم مرضیه محبوب تند باد مهرگان آمد

محبوب: باز هم به این دلیل که می خواستم عروسک گردان به راحتی حرکت کند و از همه صحنه استفاده شود.

صفیر: آیا از اجرای فعلی راضی هستید؟
محبوب: توجه داشته باشید که اجرای این نمایش در جشنواره نخستین اجراست. با تمام کم و کاستی های یک اجرای اول، فرصت برای تمرین روی صحنه با نور و دکور بسیار اندک بود. این نمایش برای کار جای بسیار دارد، اگر وقت داشتیم و امکانات بیشتری از نظر نور و دکور در اختیارمان بود خیلی جذاب تر میشد، اما همیشه مشکلاتی هست.

صفیر: چه مشکلی؟
محبوب: همیشه برای ارائه هر کاری مشکلات فراوانی وجود دارد. مخصوصاً کارنمایش عروسکی به دلیل ویژگی هایش خیلی دردسر و گرفتاری دارد. تمام پرسوناژهای قصه را باید تک تک ساخت و به آن شخصیت داد و توسط بازیگر عروسکی به آن جان و

صفیر: چه انگیزه ای باعث شد که شما یک شعر را برای کار انتخاب کنید؟

محبوب: زمانی که شعر «شیرین تر از پرواز» را خواندم به نظرم آمد چقدر تصاویر زیبای عروسکی دارد و فقط به وسیله نمایش عروسکی می شود آنرا تصویر کرد، در واقع متن کار به نظر من خیلی عروسکیست، در ضمن چون شعری بسیار لطیف و زیباست ترجیح دادم به همان صورت شعر به تصویر در بیاید به همین سبب متن را برای نمایش عروسکی آماده کردم.

صفیر: علت انتخاب شیوه دستکشی برای این نمایش چیست؟

محبوب: قصه این شعر درباره پرواز و ایستادگی است، فکر کردم تکنیک دستکشی برای پرنده ها امکانات حرکتی بیشتری دارد و عروسک گردان می تواند به سادگی حرکت کند و حرکت بال زدن پرنده گان نیز بهتر صورت می گیرد.

صفیر: چرا از پاراوان استفاده نکردید؟

MINISTRY OF CULTURE AND ISLAMIC AFFAIRS

C.D.A.
The Center of Drama

آن سهم به سزایی داشته است. شرکت گروه‌های خارجی هم در این جشنواره فرصتی است برای علاقه‌مندان و دست‌اندرکاران تا با پدیده‌های نوین نمایش عروسکی در سراسر جهان آشنا شوند.

صفیر: نظر شما در باره تأسیس مبارک یونیمما (مرکز اتحادیه جهانی نمایشگران عروسکی در جمهوری اسلامی ایران) چیست؟

محبوب: خبر تأسیس مبارک یونیمما برق‌امیدی در دل تمامی علاقه‌مندان و دست‌اندرکاران و بالاخره همه بچه‌های عروسکی روشن کرد ولی متأسفانه پس از گذشت یکسال هنوز معلوم نیست که کارایی مبارک یونیمما چیست؟ و کارگردان عروسکی این مملکت کی خواهند توانست از آن بهره‌مند شده و آنرا مرکز و تکیه گاهی برای خود بدانند.

صفیر: اگر حرفی یا درددلی دارید بگوئید؟

محبوب: پیشرفت نمایش عروسکی در ایران مدیون تلاش بی‌وقفه و بدون چشمداشت عده‌ای علاقه‌مند به این هنر جادویی است که صرفاً به خاطر عشق به آن مانند کله‌پوکانی شبانه‌روز کار می‌کنند و زحمت میکشند.

روح بخشید. دکور در نمایش عروسکی نقش ویژه‌ای دارد، گروه عروسکی حتماً باید در دکور تمرین کنند، خلاصه در دسرهای مربوط به خود کاریک طرف و گرفتاریهای اداری و مالی از طرف دیگر مشکل‌آفرین است.

صفیر: نظر شما در مورد برگزاری جشنواره عروسکی چیست؟

محبوب: این جشنواره قدم مثبتی در پیشرفت این نمایش تا حدی ناآشنا با مردم بوده است و در شناسایی

سومین
جشنواره بین‌المللی
نمایش عروسکی تهران
۱۳۷۰ شهریور ۲۶ تا ۲۱

3RD
INTERNATIONAL
PUPPET THEATRE
FESTIVAL OF
TEHRAN
SEPTEMBER 12-17
1991

MINISTRY OF CULTURE AND ISLAMIC AFFAIRS

G.D.A.
The Center of Dramatic Arts

سومین
 نوواره بین المللی
 عروسکی تهران
 ۲۶ تا ۲۹ شهریور ۱۳۷۰
3RD
INTERNATIONAL
PUPPET THEA-
FESTIVAL OF
TEHRAN
 SEPTEMBER 12.1
 1991

با عروسکهای بومی و سنتی آشنا شویم.

تَکَم

عروسک بومی مردم اردبیل و آستارا

وقتی زمستان به پایان می‌رسد و جویبارهای کوچک راهشان را از دل یخ‌های کوهستان باز می‌کنند و سرازیر میشوند، تکم عروسک بومی مردم اردبیل و آستارا از کوه سرازیر میشود و آواز سر می‌دهد: عمر زمستان به سر رسید، طراوت و خرمی در راهست، از خواب زمستانی بیدار شوید و دل‌هایتان را از کینه پاک کنید، با هم دوست باشید، وقت کار و تلاش است.

گاهی هم موقع خرمن می‌آید و برای مردم می‌خواند: حالا که خرمن دارید، محصول دارید و دستتان باز است، فقرا را از یاد نبرید، به آنها کمک کنید.

فرهاد زندگی

بازی دهنده تکم (اردبیل)

از تکم می‌گویید:

تَکَم در واقع ترکیبی است از کلمه تَکِه به معنی بزن قوی هیکل و (م) ضمیر ملکی به معنی تَکِه من. تَکِه بزی است که جلوی گله به راه می‌افتد و گله را به طرف دشتهای خرم می‌برد. همچون تَکَم که مردمی را به نیکی دعوت میکند.

تکم را از چوب می‌سازند و رویش یک پارچه مخمل قرمز می‌اندازند و با پولکهای رنگارنگ تزئین می‌کنند. عروسک روی یک صفحه چوبی قرار دارد که میانش سوراخ است و دسته چوبی تکم از میان آن گذشته و در دست عروسک گردان قرار می‌گیرد. عروسک گردان با حرکت دادن دسته، عروسک را بالا و پائین می‌برد، با این حرکت پاهای عروسک که آزاد است محکم به صفحه چوبی می‌خورد و صدا می‌کند. به گردن تکم زنگوله می‌بندند، گاهی هم پول خُرد تا بیشتر صدا کند و مردم را با صدایش از خانه‌هایشان

بیرون بکشد. مردم که از خانه‌ها بیرون می‌آیند، عروسک گردان با آوازی از آنها میخواهد که انعام بدهند. هر کس هر چه دلش بخواهد میدهد، قند و چای و نان و برنج، هر کس به تناسب خودش.

امروزه تکم گردانی در اردبیل تقریباً منسوخ شده و جز چند پیرمرد که از کار افتاده هستند، تکم گردان وجود ندارد، اما در آستارا هنوز هست.

تکم من را آقای اصغرزاده ساخته و با کمک هم تزئینش کرده‌ایم. البته من تکم گردان حرفه‌ای نیستم. چند سال پیش در جشنواره استانی با نمایش (چپو) شرکت کرده بودیم و من تکم می‌گرداندم. از کار من استقبال شد و حالا هر وقت جشنواره‌ای هست مرا دعوت می‌کنند.

تَکَم قصه ندارد ولی من برای آن قصه‌ای نوشته‌ام و با آواز آنرا اجرا می‌کنم

MINISTRY OF CULTURE AND ISLAMIC

G.D.A.
 the Center of Dramat

آفرین آفرین

روی زمین پاک کرده بجای آن با سبدهائی از شکوفه و سپس برگهای پاییزی را می‌پراکنند. نمایش آرام آرام پیش می‌رود تا اینکه به انتها می‌رسد. آفرین، اشک در چشمان و بغض در گلویم مانده. این اجرا را با کار گروه ژاپنی مقایسه می‌کنم، به این فکر می‌کنم که ما ابتدا به مضمون فکر می‌کنیم و سپس شکلی برای ارائه مضمون برمی‌گزینیم. صد البته که درست است. اما این شکلی را که ارائه می‌دهیم. آیا درست‌ترین شکلی است که انتخاب شده. اصلاً این شکل درست است یا خیر. شناخت ما از رابطه ظرف و مظهر چیست؟

نوآوری چه می‌شود. قدرت تکنیکی چه می‌شود؟ چرا که بحث بحث هنر است. جونجی موری یک پر را در آسمان به حرکت می‌آورد و در این حرکت بیننده خویش را همراه با آن پر به فضا برده و در حالتی از معلقی و رؤیا، تخیلات گوناگون خویش را نشان می‌دهد، با قدرت تمام یک نفر را که روی صندلی نشسته به حرکت درمی‌آورد. راه می‌برد، به پرواز درمی‌آورد، حتی انگشتان دست عروسک نخ‌ی او به لطافت هر چه تمام‌تر به حرکت درمی‌آیند.

گروه ژاپنی تکنیک و نوآوری را هم برای ارائه مفاهیم خود - کاری به درستی یا نادرستی آن ندارم - به خدمت گرفته است، اما آیا ما هم سعی بیشتری کرده‌ایم، قدری از آنچه که می‌دانیم - از نظر تکنیکی - جلوتر برویم؟ شاید فرصت این کار را نداشته‌ایم، یا امکان این کار را. ما فقط زحمت می‌کشیم همه مقدمات رافراهم می‌کنیم و برای کار تکنیکی و تمرین تنها چند روز فرصت داریم، مثالی بزنم تا شاید حرفم را بهتر گفته باشم. فرض کنیم که موسیقی ای تصنیف می‌کنیم. روی دفترچه نت آنرا می‌نویسیم آیا آنچه روی کاغذ نوشته شده شنیده می‌شود؟ خیر.

پس تا نوازنده‌ای آنرا به اجرا درنیاورد آن موسیقی هرگز شنیده نمی‌شود. تازه قدرت نوازنده هم در اجرای آن قطعه و اثر موسیقی شرط است. آن نوازنده تا چه

امروز هم بیش از دو اجرا را نمی‌توانم ببینم. ۱- تخیلات گوناگون از ژاپن به کارگردانی جونجی موری. ۲- شیرین‌تر از پرواز به کارگردانی مرضیه محبوب. این دوست گرامی، این هم‌کلاسی عزیز که از همان دانشکده به او بخاطر ذهن خلاقش و قلب پاکش و اخلاق انسانی اش رشک برده و می‌برم. نگرانم از سرانجام کارش؛ نهار نخورده. به دفتر بولتن جشنواره برای تحویل مطلب شب گذشته می‌روم، با عجله به سمت تأثر شهر حرکت می‌کنم. او هنوز نیامده، می‌گویند شب تا صبح مشغول نورپردازی کارش بوده. از فرصت استفاده کرده در رستوران کنار چند تن از اعضای گروه او نهار را می‌خورم. پشت میز ما گروه ژاپنی نشسته است. در میان آنها یک چهره را می‌بینم که بنظرم معصومانه و درویش مسلک می‌آید. بی‌خبر از اینکه او همان جونجی موری است که ساعتی بعد با او ارتباط برقرار خواهم کرد. مرضیه می‌آید. سعی می‌کنم هر کار کوچکی که از دستم برمی‌آید برایش انجام دهم. به دیدن نمایش گروه ژاپنی می‌روم و سپس خود را به اجرای سانس دوم، مرضیه می‌رسانم. نمایش شیرین‌تر از پرواز در حالی به اجرا درمی‌آید که مرضیه محبوب دو ماه شبانه روز برای ساخت عروسکها و دکورش بی‌خوابی کشیده است. اما تمرین بسیار اندکی داشته. می‌توانم بگویم در واقع سه روز. می‌نشینم و نمایش را تماشا می‌کنم. می‌بینم که چطور نمایش آغاز می‌شود. تک‌تک صحنه‌های زمستان، بهار، تابستان و پاییزش را چه شاعرانه تصویر و خلق می‌کند.

در نمایش او بازی‌دهندگان جزئی از دکور هستند. خود، آنرا می‌آفرینند و سپس فصلی را عوض کرده و باز آغازی را به پایان می‌رسانند. چه زیباست استفاده از کودکانی که به پاکی طبیعت برف‌ها را از

سومین
نواره بین‌المللی
عروسکی تهران
۲۶ تا ۳۰ شهریور ۱۳۷۰

3RD
INTERNATIONAL
PUPPET THE
FESTIVAL OF
TEHRAN
SEPTEMBER 12,
1991

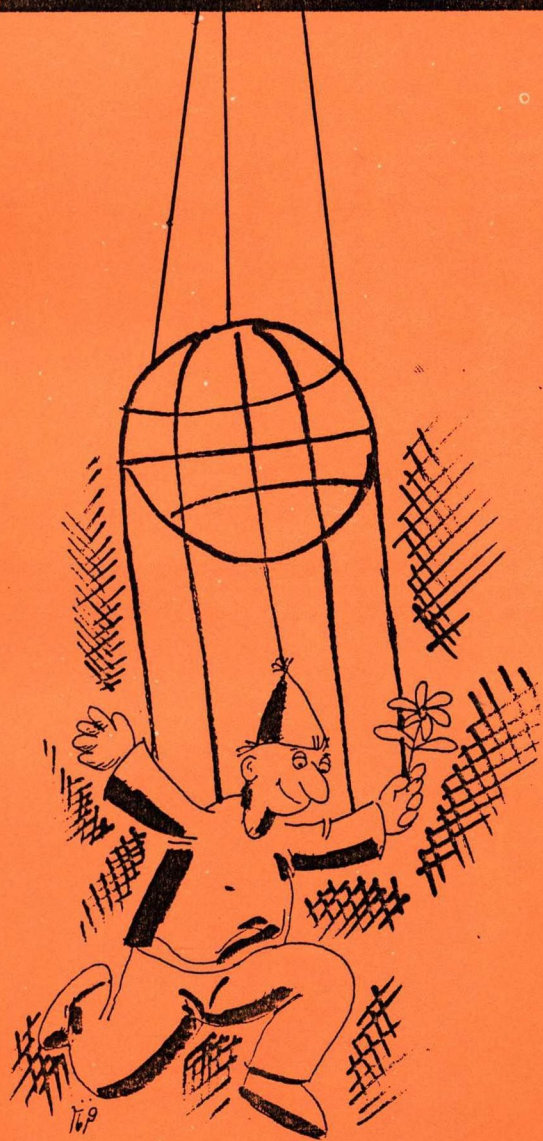

MINISTRY OF CULTURE AND ISLAMIC AFFAIRS

C.D.A.
The Center of Drama

جوهرهای اصلی نمایش عروسکی را که همان زنده ساختن و جان دادن به یک شیئی بیجان است بخوبی درک کرده و تجسم عینی بخشیده‌اند. و مرا مبهوت خویش ساخته‌اند. وادارم کرده‌اند که در مقابل قدرت تکنیکی شان احساس ناتوانی کنم و از همانجائی که نمی‌دانم نشسته‌ام یا نه دستشان را بوسه می‌زنم و آرزوی روحی بلند و اندیشه‌ای پویا و پایدار به

سنت‌های انسانی و بومیشان دارم. رحیم دوستی

میزان توانائی بیان احساسی را که در موسیقی نوشته شده، دارد. پس شرط اول آن است که ساز باشد. بعد توانائی نوازنده و مطلب تمام است. گیج مانده‌ام، فکر می‌کنم چه شرایطی باید فراهم شود. عشق یا عشق همراه با برنامه‌ریزی یا حمایت... تا بتوانیم کاری شایسته انجام دهیم.

بدو بدو به چهارسو می‌روم، روی یک صندلی می‌نشینم. سالن پرمی‌شود. جای سوزن انداختن نیست. مدتی طول می‌کشد تا همه در سر جایشان روی زمین یا ایستاده آرام می‌گیرند. مترجم گروه ژاپنی اعلام می‌کند که نام گروه کاواسه میزا است. کاواسه میزا نام پرنده‌ای ماهیخوار است به کوچکی ی گنجشک و رنگارنگ است که سینه‌اش سرخ، بالش سبز و پشتش آبی است. مترجم اعلام می‌دارد که نیاز به توضیح‌ای در باره نمایش نیست. بیننده خود می‌تواند هر تعبیر و استنباطی از نمایش داشته باشد. بله همینطور است وقتی دیوارها و مرزها برداشته می‌شوند و راه‌های دور، نزدیک و نمایش عروسکی که در ارتباطش همواره بی نیاز از زبان، پیش‌تاز بوده نیاز به ترجمه نیست چرا که زبان عروسکی زبان بین‌المللی است.

نمایش با خوش آمدگویی یک عروسک نخی آغاز و سپس ۷ قطعه نمایش عروسکی به اجرا درمی‌آید. اساس شیوه اجرائی که با استادی و هنرمندی دو هنرمند چونجی موری و یوشیا یاموتو به اجرا درمی‌آید عروسکهای نخی، همراه با موسیقی است.

آنچه در اجرای این گروه ژاپنی دیده می‌شود تلفیق دو فرهنگ شرق و غرب است و در این میان سنگینی فرهنگ غرب مشهودتر است.

بطور کلی اجرای تمام قطعات زیبای این گروه، نمایش شکل، تکنیک و در این مسیر تخیلات گوناگون دو هنرمند کوشا است. از کار پیگیری و تمرینات مداوم که با زندگی و عشقشان به دنیای تخیلی عروسکی عجین شده است. آنها واقعاً یکی از

سومین
نواره بین‌المللی
عروسکی تهران
۲۶ تا ۲۹ شهریور ۱۳۷۰

3RD
INTERNATIONAL
PUPPET THEATRE
FESTIVAL OF
TEHRAN
SEPTEMBER 12.1
1991

MINISTRY OF CULTURE AND ISLAMIC

C.D.A.
The Center of Dramat

میزانسن در تئاتر عروسکی

خلاصه‌ای از سخنرانی بهروز غریب پور در سومین
جشنواره بین‌المللی تئاتر عروسکی تهران

● امروز ما در دوران خاصی هستیم، تئاتر عروسکی
بعنوان یک زبان دارد مطرح می‌شود و، عده‌ای بعنوان
مؤلفین این شیوه نمایشی در تلاش‌اند آنرا «مدرنیزه»
نمایند. بهمین دلیل بخت‌های این چنینی — میزانسن
و..... در تئاتر عروسکی — در تمام جهان آغاز شده
است. این کاری بس مشکل وقتی که بدانیم هنوز
شمار نمایش‌های مبتنی بر آیین و عقاید و سنت‌ها به
مراتب بیش از نمایش‌های مدرن است، وجود تعداد
بی‌شمار نمایشگران سنتی و استقبال گسترده توده
عظیم مردم از آنان، بین دنیای مؤلف و سنت‌گرا
دره‌ای عظیم بوجود آورده است.

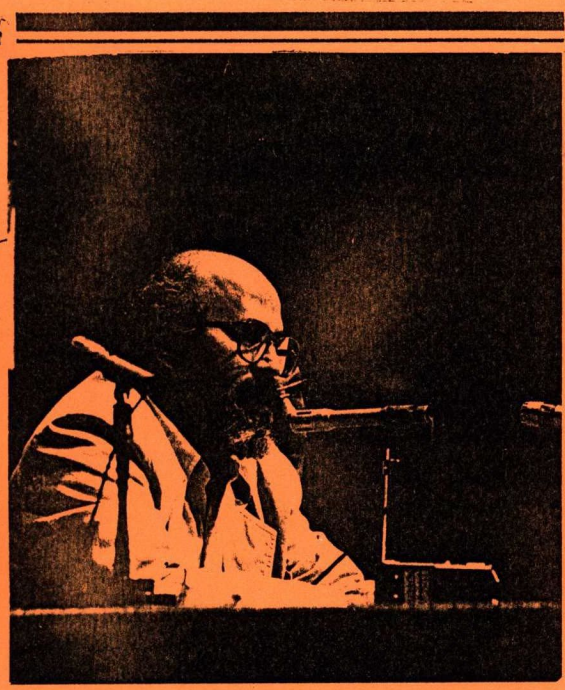
● امروز ما در پی تعریف میزانسن در تئاتر عروسکی
هستیم، میزانسن یعنی بر صحنه گذاشته شده، اسم
فاعلش «متورانسن» است، بنابراین اطلاق کلمه میزان
— اصلاً چنین کلمه‌ای در تئاتر نداریم و میزانسن به
حرکات مجزای فرد یا گروه کلاً غلط است.

میزانسن در تئاتر عروسکی قلمرو گسترده‌ای حتی
بیش از تئاتر زنده دارد. صحنه به عنوان ابزار حقیقی
کارگردان در تئاتر عروسکی بسیار متنوع و متعدد است،
در آب اتفاق می‌افتد، عروسک‌ها معلق‌اند،
پروفیل‌اند، سایه‌اند، دست در آنها فرو میرود، انواع
ماسک‌اند و.....

این گستردگی و تنوع مشکل میزانسن در تئاتر
عروسکی را به مراتب بیشتر از مشکل میزانسن در تئاتر
زنده می‌کند. کارگردان تئاتر عروسکی باید تشخیص
بدهد چه نوع عروسکی و چه صحنه‌ای از این
صحنه‌های متعدد که بصورت ما هیئت تئاتر عروسکی

در برابرش قرار گرفته‌اند، می‌تواند در خدمت سوژه‌اش
باشند. در حقیقت مانده تجارب بشری که حاصل
تجارب روزمره و قرنی نمایشگرانه عروسکی سنتی
است، به اضافه تشخیص ما در مورد درست بودن یا
درست نبودن آن تجارب، موانع و راه‌هایی را پیش
روی کارگردان قرار می‌دهد.

کارگردان تئاتر عروسکی باید بداند که مثلاً برای
سوژه‌ای آرام و لطیف نمی‌تواند از عروسک دستکشی
استفاده کند، اگر اینکار را بکند سوژه را بر ماهیت
تحمیل کرده است. حتی استفاده از حفره برای این نوع
کار ممنوع است. سرعت عمل جزء ماهیت تئاتر
عروسکی دستکشی است، چیزی که در تئاتر
عروسکی نخی نمی‌شود سراغ گرفت. ذات و ماهیت
تئاتر عروسکی نخی تحمیل می‌کند به فرد که بصورت
بطئی عمل کند و آرامشی در حرکت دادن باشد. یا
اگر در صحنه‌ای دو یا چند نفر در حال گفتگوی
سریع‌اند و باید چشم در چشم باشند انتخاب تئاتر
سایه‌ای مانعی عمده در سیر راه کارگردان خواهد بود،
انتخاب صحیح و بجای این موارد قدرت میزانسن
کارگردان را نشان می‌دهد.

سومین
جشنواره بین‌المللی
تئاتر عروسکی تهران
۲۶ تا ۲۹ شهریور ۱۳۷۰
3RD
INTERNATIONAL
PUPPET THEATRE
FESTIVAL OF
TEHRAN
SEPTEMBER 12-17
1991

اندر باب دشواری های نمایش عروسکی در این مرز و بوم

استاد اصغر احمدی:

خیمه شب بازی را، همچون دیگر هنرهای سنتی، پدر به پسر می آموزد یا استاد به شاگرد. یعنی آموخته ها تجربی است و یافته ها سینه به سینه منتقل می شود. نوآموز در آغاز زیر دست پدر یا استاد ساده ترین وظایف را انجام می دهد تا آنچنانکه باید بیاموزد و تبحر پیدا کند. بعد دستیار و سرانجام جانشین پدر یا استاد شود. کا کا ممد مشهورترین خیمه شب باز دویست سال اخیر ایران است که به فرزندان و شاگردانش هنرش را آموخته است. لوطی حسین، لوطی حسن و شکرعلی فرزندان خیمه شب باز او هستند.

استاد اصغر احمدی نوه کا کا ممد است که از ۱۲ سالگی نزد پدر و عموهایش به آموختن و سپس اجرای خیمه شب بازی می پرداخته است. میراث پدر بزرگ به او رسیده است. بنابراین قدیمی ترین و زیباترین مجموعه عروسک های خیمه شب بازی ایران را دارد.

بر خلاق اهل فن پوشیده نیست که وجود مرکزی برای سر و سامان دادن به اوضاع نابسامان عروسک کاران این دیار از واجبات است. عروسک سازان بی نصیب از کارگاهی که حاضرند تیرگی آنرا با روشنایی دل هایشان از راه به در کنند، بساط اسفنج و پارچه و خلاصه ملاطشان را بر اتاق های اغلب کوچکشان می گسترند و خرده های اسفنج و یونولیت را در سراسر خانه می پراکنند و غرولندهای همسرانشان گوش عروسکهای بازیگوش را قبل از آمدن روی صحنه پر میکند، کمبود ملاطشان را گاه با تکه ای از چادر مادر بزرگ و سفره قلمکار او گاه با پایه شکسته صندلی خانه شان بخیه می زنند. عروسک سازان نیز بی نصیب از جایگاهی که در آن بتوانند پیکرهای خشک و بی انعطافشان را ورزیده کنند به صحنه لعبتکان می شتابند و آنوقت همه گناهان از چشمان پاک عروسکانی دیده میشود که همچون کسانی که به بیماری چاقالوس مبتلا هستند، با حرکات کج و معوج در صحنه حضور می یابند. هر سال که طلیعه جشنواره می دمد، این بندگان بی گناه خدا سر از پای ناشناخته کاسه چه کنم دست می گیرند و سرانجام با امکانات نیمه و ناقص نمایش های نیمه و ناقص خود را به صحنه می برند.

باز هم بر همگان پوشیده نیست که جشنواره محل در سفره گذاشتن دست پخت های جا افتاده ایست که آشپزان حرفه ای در طول سال پخته اند، نه دست پخت خام و دم نکشیده کدبانویی که ناگهان بر او میهمانی وارد شده. سخن آخر آنکه کدام بنده ای است که در ضرورت وجود مرکز خاص نمایش های عروسکی که در دل بزرگش کارگاههای مخصوص ساخت عروسک، محل های ویژه تمرین و دیگر امکانات مناسب جای داشته باشد، دچار شکیات شود.

ومین
مللی
تهران
۱۳۷۰
3RD
INTE
PUPP
FEST
TEH
SEPT
1991

MOBARAK UNIMA

مبارک یونینما

سومین
جشنواره بین المللی
نمایش عروسکی تهران
۲۱ تا ۲۶ شهریور ۱۳۷۰

3RD
INTERNATIONAL
PUPPET THEATRE
FESTIVAL OF
TEHRAN
SEPTEMBER 12-17
1991

این خبرنامه با همکاری (مبارک یونینما) مرکز اتحادیه جهانی نمایشگران عروسکی در جمهوری اسلامی ایران تهیه شده است.

به کوشش:

مرضیه برومند

سایر همکاران:

شهرزاد شوشتریان	محسن حسن پور
مژگان پارسا مقام	حمید جبلی
پریسا مدرّس	پیمان جعفری
شادی پورمهدی	مسعود میمی
فروزان دلجوی توحیدی	مانی میرصادقی
فاطمه معتمدآریا	اصغر همت
دنیا فنی زاده	رحیم دوستی

با همراهی صمیمانه امیر اثباتی، سیروس ابراهیم زاده، استاد صفدر تقی زاده و سایر دوستان مهربان.

MINISTRY OF CULTURE AND ISLAMIC GUIDANCE

C.D.A.
The Center of Dramatic Arts

MOBARAK UNIMA

مبارک یونینما

This news letter is prepared through collaboration with "Mobarak UNIMA", the World Union Center of Puppet Players in Iran.

Colleagues:

Marzieh Baroumand
Shahzad Shoushtarian
Parisa Moddaress
Shadie Pour Mahdie
Forouzan Deljoye Towhidi
Donya Fannizadeh
Mojgan Parsa Moghaddam
Hamid Djebeli
Mohsen Hassanpour
Peyman Jafari
Massoud Miamie
Mani Mir Sadeghi
Asghar Hemmat
Bahram Ali Ahmadi --

Ebrahimzadeh, Amir Esbati, Safdar Taghizadeh

With sincere cooperation of Cyrus --
and other frineds.

سومین
سواره بین المللی
عروسکی تهران
تا ۲۶ شهریور ۱۳۷۰

3RD
INTERNATION
PUPPET THE
FESTIVAL OF
TEHRAN
SEPTEMBER 12.1
1991

MINISTRY OF CULTURE AND ISLAMIC GUIDANCE

C.D.A.
The Center of Dramatic

LOCAL AND TRADITIONAL PUPPETS OF IRAN

TAKAM

TRADITIONAL PUPPET OF ARDABIL AND ASTARA

When winter comes to an end and the little streams find their way from the heart of the ice covered mountains, running down, the Takam puppet of city of Ardabil and Astara, appears and sings: winter is over, green freshness is on the way, wake up from winter's sleep and clean up your hearts from grudge and vengeance, be friends, it is time to work and struggle.

Sometime it arrives at harvest season and sings for the people: now that you have your stack, your wheat and you are well doing, do not forget the poor and help them.

Farhad Zandi, Takam player from city of Ardabil talks about Takam:

Farhad Zandi, Takam player from city of Ardabil talks about Takam:

Takam is combined of two words: Také meaning he-goat and M, the possessive pronoun meaning my he-goat. Také is a goat leading the cattle towards the green pastures, like the Takam puppet inviting people to good deeds.

Takam is made of wood, covered with a red piece of velvet decorated with colourful spangles. The puppet is situated on a round wooden disc with a hole in middle of it for the wooden handle of the puppet passing through, in the hand of puppet player. The player moves the handle up and down, causing the free feet of the puppet to hit the wooden disc noisily. There are little bells or coins round the neck of the puppet so that it may sound louder and attract people's attention coming out of their homes. When people gather, the player sings and demands tips and gratuity, cubic sugar, tea, bread or rice, anything people wish or can afford to give.

Today playing Takam is almost abolished in Ardabil, save some old and weak men, but there

are still some in the city of Astara.

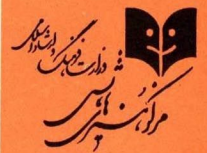
Mr. Asghar Zadeh has made my Takam and we both decorated it. I am not a professional Takam player. Several years ago, I took part in a festival held in our province with the show called "Chapow", People received my show warmly and now whenever there is a festival, they invite me.

Takam has no tale or background but I have written a tale for it and I perform it with songs myself.

سومین
جشنواره بین المللی
نمایش عروسکی تهران
۱۳۷۰ شهریور ۲۶ تا ۲۱

**3RD
INTERNATIONAL
PUPPET THEATRE
FESTIVAL OF
TEHRAN
SEPTEMBER 12.17
1991**

MINISTRY OF CULTURE AND ISLAMIC GUIDANCE

**C.D.A.
The Center of Dramatic Arts**

show all over the world.

Safir:

What is your opinion about establishment of (Mobarak UNIMA) in Iran?

Mahboub:

This news created great hope in the hearts of all interested in puppet show. But unfortunately after one year, there is no news of the memberships, and still it is not clear when the puppet directors would be able to benefit from

the advantages of this centre.

Safir:

Any other comments?

Mahboub:

Development of the art of puppet show in Iran depends on non-stop endeavours of some who are interested in this magic art. They work very hard during day and night and they are not expecting any financial outcomes, they only wish that the authorities care more about this art.

سومین
جشنواره بین المللی
نمایش عروسکی تهران
۲۱ تا ۲۶ شهریور ۱۳۷۰

3RD
INTERNATIONAL
PUPPET THEATRE
FESTIVAL OF
TEHRAN
SEPTEMBER 12-17
1991

MINISTRY OF CULTURE AND ISLAMIC GUIDANCE

C.D.A.
The Center of Dramatic Arts

The Autumnal Hurricane Arrived.

Biography of Marzieh Mahboub

Marzieh Mahboub is a graduate in the field of Puppet Show from Faculty of Drammatic Arts. For years she has had continuous activity in various branches of this art. She is a puppet palyer, makes puppet and directs puppet shows and writes occasionally. She performed "A branch of Flower for the Robot" in the first and "Mah Pishouni" (The Iranian Cinderella) in the second Festival. In the Third Festival she takes part with "Sweeter than flight".

Interview with Marzieh Mahboub, Director of "Sweeter than flight"

Safir: What was your motive for choosing a poem for your work?

Mahboub:

When I read the poem "Sweeter than flight" for the first time it seemed to me that it had many beautiful scenes which could best be shown and expressed by means of puppet show. In fact, the text is rather a puppet script. Since the poem is very tender and beautiful, I preferred to show it in the form of poem.

Safir:

Why did you choose glove puppet?

Mahboub:

The story of the poem is about flight and resistance and requires vast movement, thus by glove puppet the manipulator is able to move more easily and freely.

Safir:

Why haven't you used hiding screen?

Mahboub:

Again for the same reason that I wanted the manipulator to move easily all over the scene. Besides, the bodies of the puppet players are also used to serve the play.

Safir:

Are you satisfied with your performance?

Mahboub:

This is the first performance of this puppet show

in the Festival with all the shortcomings of a first performance. We had very little time for practice on the stage with light and decoration. This show has a lot of capacities to be performed beautifully. If we had time and more facilities for lighting and decoration, the result would be more attractive, but problems always exist.

Safir:

What sort of problems?

Mahboub:

Always, there exist some problems for presentation of a work. Specially puppet show, which due to its characteristics, has lots of unforeseen troubles. All personages of the story should be made one by one and the puppet player should give them life and soul. Decoration has an important role in puppet show. The puppet player should hold rehearsals with decoration and complete facilities. As for this play, we had the stage for only one night. To make it short, apart from the ordinary problems of the work, there are administrative and financial troubles as well.

Safir:

What is your opinion on holding such puppet show festivals?

Mahboub:

This Festival is an important step towards the development of this almost unknown branch of theatrical art. Participation of foreign groups in this Festival is also a good opportunity for the authorities as well as the interested audience to get acquainted with the new phenomenon in the

سومین
جشنواره بین المللی
نمایش عروسکی تهران
۲۶ تا ۲۱ شهریور ۱۳۷۰

**3RD
INTERNATIONAL
PUPPET THEATRE
FESTIVAL OF
TEHRAN
SEPTEMBER 12-17
1991**

MINISTRY OF CULTURE AND ISLAMIC GUIDANCE

**C.D.A.
The Center of Dramatic Arts**

The Story of Latif

Country: Islamic Republic of Iran-Tehran

Writer: Iraj Tahmaseb

Director: Iraj-Tahmaseb

For: Adult

سومین
جشنواره بین المللی
نمایش عروسکی تهران
۲۱ تا ۲۶ شهریور ۱۳۷۰

3RD
INTERNATIONAL
PUPPET THEATRE
FESTIVAL OF
TEHRAN
SEPTEMBER 12-17
1991

The Hoopee and the Prince

Country: Switzerland

Director: Sergio Diotti

Puppet genre: Combined

Language: Swiss

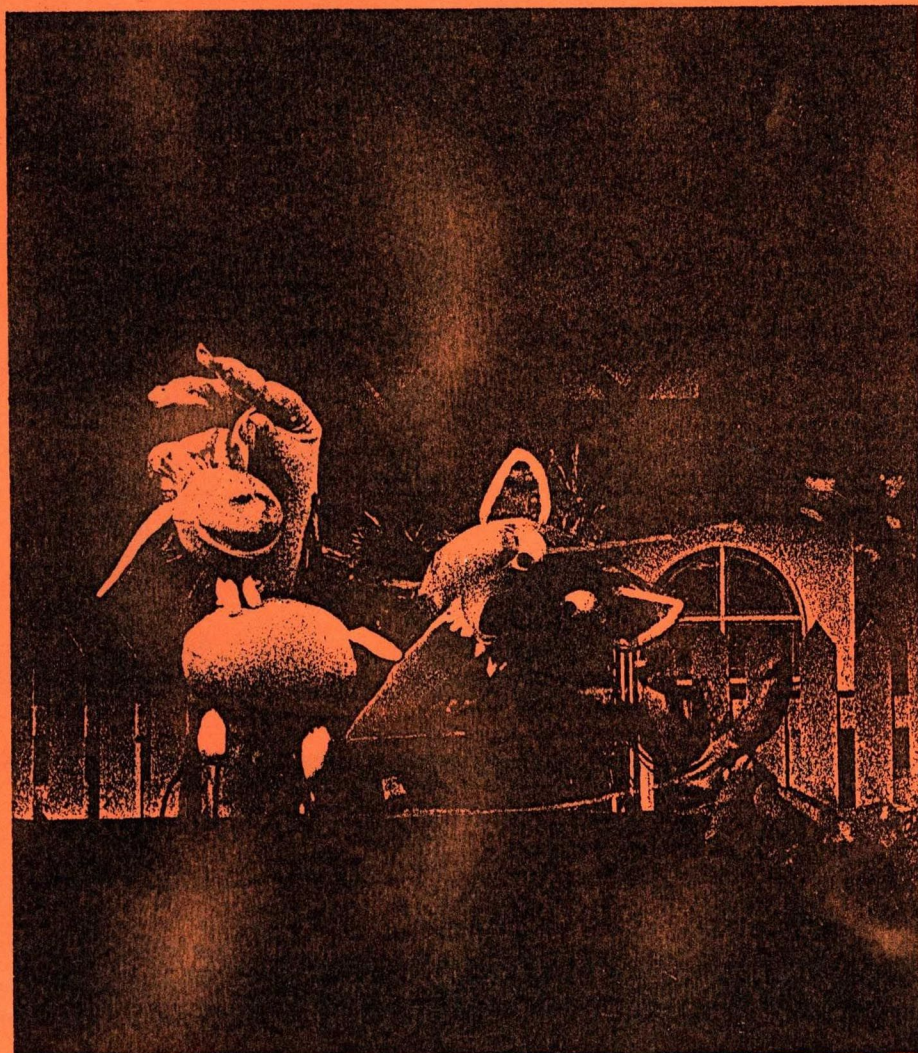
For: All ages

MINISTRY OF CULTURE AND ISLAMIC GUIDANCE

C.D.A.
The Center of Dramatic Arts

IN THE NAME OF GOD

A FAIRY TALE ABOUT A GOOD DRAGON

Poland

Banialoka

Time: 45

Written By: Ladislove doroski

Designed and Directed By: Andru Labink

The show is in polish.

Summery:

The beatiful Green Kingdom was ruled by George the brave. He had only one son, a little prince George. The prince was very brave and to marryher beloved princess, he would have to

conquer a big army or he would have to kill a terrible dragon. One day the brave prince saw a very strange animal. "It must be adragon", he thought and he was just to pierce it with a sword when...

History:

Bania loka is one of the most famous groups in poland and has a theatre for itself.

Also this group is a founder of international festival of puppet theatre of Bialescubiala.

سومین
جشنواره بین المللی
نمایش عروسکی تهران
۱۳ تا ۲۶ شهریور ۱۳۷۰

3RD
INTERNATIONAL
PUPPET THEATRE
FESTIVAL OF
TEHRAN
SEPTEMBER 12-17
1991

MINISTRY OF CULTURE AND ISLAMIC GUIDANCE

C.D.A.
The Center of Dramatic Arts

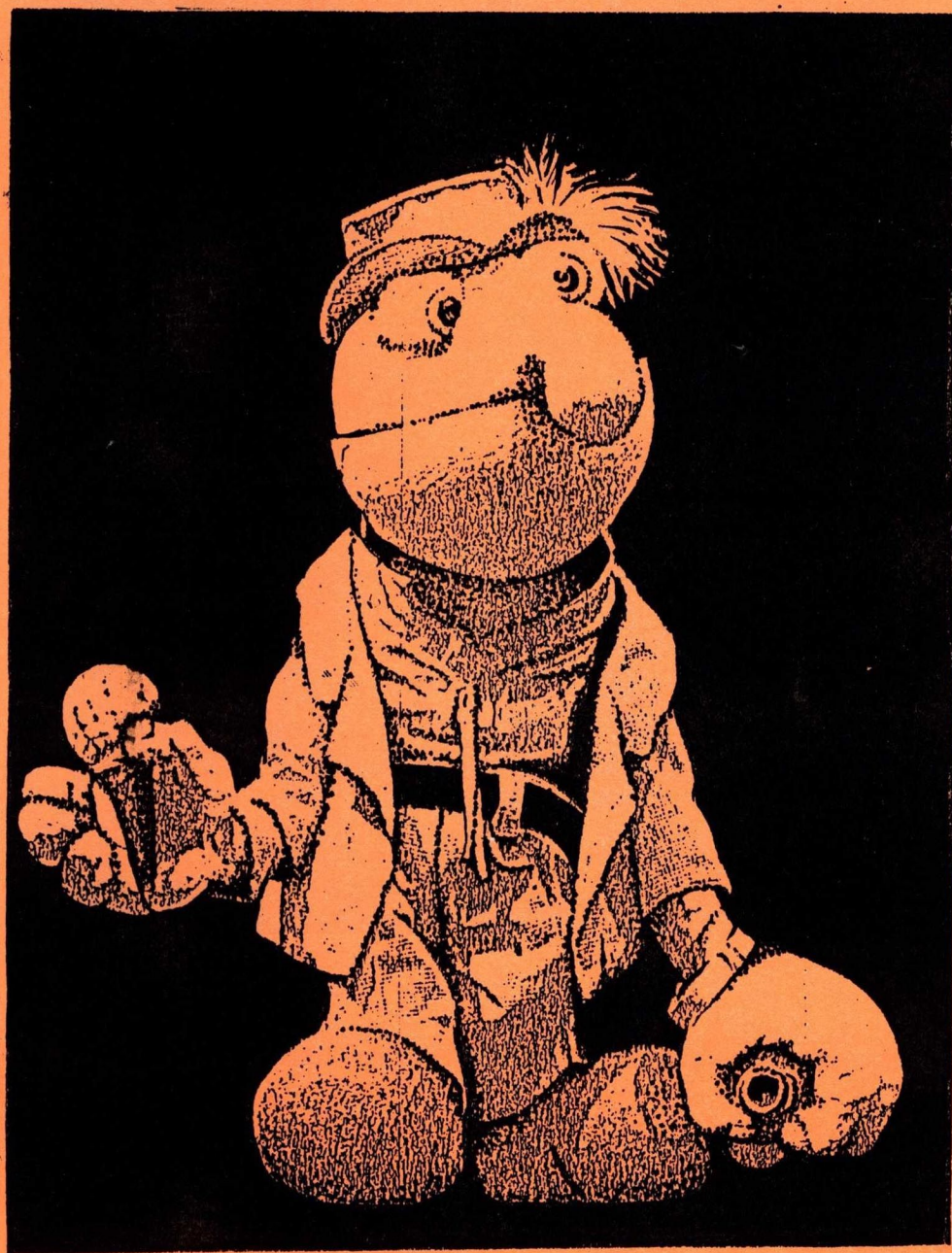
safir 4

سومین
جشنواره بین المللی
نمایش عروسکی تهران
۱۳۷۰ شهریور ۲۶ تا ۲۱

3RD
INTERNATIONAL
PUPPET THEATRE
FESTIVAL OF
TEHRAN
SEPTEMBER 12-17
1991

BULLETIN

MOBARAK UNIMA
مبارک یونیمما

MINISTRY OF CULTURE AND ISLAMIC GUIDANCE

C.D.A.
the Center of Dramatic Arts